

Utlåtande 2002:71 RIV+VII (Dnr 487/00, 599/00)

Genomförande av en stockholmsskolornas idrottscup

Motion av Adem Tütüncü (s) (2000:28)

Behovet av att stimulera barns och ungdomars idrottande i samverkan med skolan

Motion av Py Börjeson m fl (s) (2000:33)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. anse motion 2000:28 om stockholmselevernars idrottscup av Adem Tütüncü (s) besvarad med vad som anförs i detta utlåtande
2. anse motion 2000:33 om behovet av att stimulera barns och ungdomars idrottande i samverkan med skolan av Py Börjeson m fl (s) besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarråden Jan Björklund och Alf Samuelsson anför följande.

Ärendet

Adem Tütüncü (s) har i motion 2000:28, *bilaga 2*, föreslagit att kommunfullmäktige ska besluta att uppdra åt stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden att i samarbete med idrottsnämnden verka för att genomföra en idrottscup i Stockholms skolor.

Py Börjeson m fl (s) har i motion 2000:33, *bilaga 3*, bland annat föreslagit att kommunfullmäktige ska uppdra åt stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden att verka för att stadens grund- och gymnasieskolor uppmuntrar elevernas idrottsutövande.

Remisser

Motion 2000:28 om stockholmselevernars idrottscup

Motionen har remitterats till utbildningsnämnden, idrottsnämnden samt stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Katarina-Sofia och Liljeholmen för yttrande.

Utbildningsnämnden beslutade att lämna ärendet utan eget ställningstagande. Utbildningsförvaltningen är positiv till förslaget att en idrottscup genomförs.

Idrottsnämnden delar motionärens åsikt att idrotten är ett utmärkt medel för att stärka integration och gemenskap. Idrottsnämnden är beredd att fortsätta diskutera formerna för tävlingarna med stadsdelsförvaltningarna och idrottsrörelsen. Finansieringen av verksamheten förutsätts ske genom stadsdelsnämnderna, vilka svarar för skolans verksamhet och för lokalt bedriven fritidsverksamhet.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd avstyrker motionen eftersom kommunfullmäktige inte bör fatta beslut om en stockholmsskolornas idrottscup. Ett sådant initiativ bör komma från skolorna.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd är positiv till motionens förslag men anför att det behöver förtydligas på flera punkter innan slutligt ställningstagande kan göras.

Liljeholmens stadsdelsnämnd vill att idrottsnämnden utreder förutsättningarna för en idrottscup och därefter återkomma i ärendet.

Motion 2000:33 om behovet av att stimulera barns och ungdomars idrottande i samverkan med skolan

Motionen har remitterats till utbildningsnämnden, idrottsnämnden samt stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Katarina-Sofia och Liljeholmen för yttrande.

Utbildningsnämnden ställer sig positiv till delar i motionen men anser att det finns många sätt att uppmuntra barns och ungdomars rörelseglädje. Varje skola bör i det egna kvalitetsarbetet få finna sin egen form för hur detta skall göras och vad det skall innefatta.

Idrottsnämnden instämmer i allt väsentligt i de synpunkter som framförs i motionen och pekar på behovet av fler idrottsanläggningar samt att befintliga anläggningar görs mer flexibla. Nämnden planerar att under hösten 2000 inom

ramen för projektet "idrotten mitt i byn" tillsammans med berörda stadsdelsförvaltningar försöka stimulera ungdomar, som idag inte är idrottsaktiva, att bli mer fysiskt aktiva.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd ser positivt på intentionerna i motionen, eftersom var och ens livskvalitet grundläggs tidigt. Livsstil, livsmiljö och hälsa är viktiga byggstenar. Hänsyn måste tas till individuella behov utifrån kön, religion, ålder etc. Skolornas idrottssalar skulle kunna utnyttjas mer flexibelt om tillgången till sådana lokaler utökades. Lokallösningarna måste ta hänsyn till de ungas behov och önskningar.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd är väl medveten om problemet och bekräftar behovet av fler gymnastiktimmar. Skolornas budget medger inte fler timmar på schemat än vad timplanerna anger. Dessutom är gymnastiklokalerna redan idag maximalt utnyttjade av skolan och föreningslivet.

Liljeholmens stadsdelsnämnd tillstyrker i huvudsak motionens förslag.

Våra synpunkter

Vi är oroade över att ämnet idrott och hälsa har kommit att teoretiseras kraftigt de senaste åren. Syftet med idrottsundervisningen måste vara att eleverna ska röra på sig. Teoretiska kunskaper om hälsofrågor torde kunna inrymmas i andra ämnen såsom biologi och hemkunskap eller i de förebyggande elevvårdsarbetet. Vi anser därför att den nationella kursplanen för idrott och hälsa borde få en ny inriktning.

En god hälsa är en förutsättning för att eleverna skall kunna vara högpresterande under skoldagen, samt för att eleverna skall känna att de befinner sig i en fysisk och psykisk balans. Vi anser att idrotten fyller en viktig funktion när det gäller integrationen i staden. Barns och ungdomars idrottsintresse är något som bör stimuleras och ges möjligheter till utveckling. Omkring en tredjedel av ungdomarna i Stockholm är fysiskt passiva, vilket innebär att de inte ägnar sig åt idrott i någon form. Idrott i skolan kan spela en viktig funktion då det gäller att öka intresset för mer fysisk aktivitet på fritiden. Fysiska aktiviteter i skolorna kan också öka elevernas koncentrationsförmåga och därmed bidra till trivsel, arbetsro och goda studieprestationer. Vi vill dock poängtera att skolan aldrig kan ersätta föreningslivets och föräldrarnas engagemang för sina barns idrottande.

Inom staden finns flera positiva exempel på initiativ som tagits av skolor. Ett bra exempel är det projekt som drivs på Brännkyrka gymnasium. Projektet går ut på att stödja elever med behov av särskilt stöd i ämnet idrott och hälsa. Undervisning bedrivs individualiserat och har inneburit att 75% av de elever

som tidigare har haft problem att uppnå målen nu lyckats att uppnå godkänt eller väl godkänt i ämnet. Projektet på Brännkyrka gymnasium är ett utmärkt exempel på en kvalitativ satsning inom ämnet idrott och hälsa.

Motionären Adem Tütüncü vill uppdra till stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden att i samarbete med idrottsnämnden verka för att genomföra en idrottscup. Remissvaren visar att det är viktigt att initiativ som berör skolornas direkta verksamhet är väl förankrat i verksamheten. En positiv inställning från skolorna är en förutsättning för att en idrottscup skall kunna genomföras. Med anledning av detta anser vi att inrättandet av en idrottscup är ett initiativ som borde komma från skolorna.

I motionen av Py Börjeson m.fl. (s) belyses flera aspekter rörande barn och ungdomars behov av fysisk aktivitet och de positiva konsekvenser som denna typ av aktiviteter innebär. Kommunens inflytande över timplanen är begränsad, eventuella förändringar förutsätter åtgärder som kommunen inte råder över. Hur utvecklingen inom idrott och hälsa skall bedrivas är något som respektive skola bör avgöra genom deras kvalitetsarbete. Skolan ges genom denna frihet den faktiska möjligheten att avgöra vilken undervisning som bäst hjälper eleverna att nå de fastslagna målen.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Annika Billström* (s) och *Margareta Olofsson* (v) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att precisera ett utvecklingsuppdrag till utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i enlighet med vad som anförts i motion 2000:33.
2. Motion 2000:33 om behovet av att stimulera barns och ungdomars idrottande i samverkan med skolan av Py Börjeson m fl (s) bifalls därmed.
3. Idrottsnämnden får i uppdrag att efter kontakter med stadsdelsnämnderna och stadens skolor föreslå former för en stockholmsskolornas idrottscup.
4. Motion 2000:28 om stockholmselevernars idrottscup av Adem Tütüncü (s) bifalls därmed.

Barns och ungdomars idrottande är betydelsefullt ur minst tre aspekter: hälsan, studieresultaten och den sociala träningen. Vi vet från otaliga studier att regelbunden rörelse och motion är en av de viktigaste faktorerna för barns och ungdomars hälsa. Tyvärr ökar antalet allvarliga hälsoproblem som är relaterat till ett alltför passivt och stillasittande liv bland barn och ungdomar.

Dessa problem är också i hög grad klassrelaterade. Barn till högavlönade och välutbildade föräldrar idrottar i mycket högre utsträckning än barn från andra förhållanden. I skolöverläkarens årsrapport uttrycks oro över den minskande idrottsundervisningen i skolan. Man pekar på de allvarliga hälsoproblem som framförallt hotar barn ur socialgrupp 3. För dessa barn måste ett attraktivt och brett utbud av idrottsaktiviteter i skolan – både under och efter skoltid – vara en av de viktigaste förutsättningarna för att tydligt fastställa studieresultat i teoretiska ämnen förbättras av daglig motion och rörelse för alla elever. Även detta talar alltså för en ökad satsning på idrott.

Slutligen vet vi att lek och idrott har stor betydelse för barns och ungdomars sociala träning. Barnen lär sig samarbeta, man lär sig att följa gemensamma regler och att hantera konflikter. Vi vet att aktivitet i idrottsföreningar samvarierar med en högre grad av samhällsaktivitet också på andra arenor.

Mot bakgrund av detta anser vi att det behövs ett tydligt ansvar för att ge alla barn och ungdomar tillfälle till rörelse och motion i skolan, både inom och utom den obligatoriska skoltiden. Motion 2000:33 innehåller flera förslag som bör spridas till skolorna. Likaså bör det finnas ett centralt ansvar för att följa upp och utveckla skolidrotten. På samma sätt som det finns centrumbildningar för de teoretiska ämnena bör det finnas ett centrum för skolidrott som erbjuder fortbildning av personal och som driver utvecklingsprojekt. Kommunfullmäktige bör därför bifalla motionen och precisera ett utvecklingsuppdrag till utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i enlighet med förslagen i motionen.

Under det årliga evenemanget Sommar som genomförs under veckan närmast före skolstart ordnas bland annat en rad idrottsarrangemang där ungdomar från olika delar av staden får tillfälle att mötas. På liknande sätt ordnar skolidrottsföreningar tävlingar där lag från olika skolor möts och knyter kontakter. Det tidigare arrangerade Stockholm Street Sports & Arts är ytterligare ett exempel på populära tävlingar där ungdomar från olika delar av staden träffas. En skolidrottscup skulle kunna fylla en liknande funktion. Idrottsnämnden får därför i uppdrag att efter kontakter med stadsdelsnämnderna och stadens skolor föreslå former för en stockholmsskolornas idrottscup.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. anse motion 2000:28 om stockholmselevernars idrottscup av Adem Tütüncü (s) besvarad med vad som anförs i detta utlåtande

2. anse motion 2000:33 om behovet av att stimulera barns och ungdomars idrottande i samverkan med skolan av Py Börjeson m fl (s) besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Stockholm den 29 maj 2002

På kommunstyrelsens vägnar:
CARL CEDERSCHIÖLD

Jan Björklund Alf Samuelsson

Yvonne Modén

Reservation anfördes av *Erik Nilsson, Leif Rönngren* och *Catharina Tarras-Wahlberg* (alla s) och *Margareta Olofsson, Ann-Marie Strömberg* och *Iris Birath* (alla v) med hänvisning till reservationen av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av *Viviann Gunnarsson* och *Christoper Ödmann* (båda mp) enligt följande.

Om vi hade haft yrkanderätt hade vi föreslagit kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motion 2000:33
2. anse motion 2000:28 besvarad med vad som anförs nedan
3. därutöver anföra följande.

Det är viktigt att politiker på central nivå nu visar att man är beredda att stötta skolorna i deras önskan att satsa mer på idrott och rörelse. Ute på skolorna finns nu ofta insikten om att större inslag av lekfull rörelse under skoldagen bidrar till förbättrade skolresultat samtidigt som det gör eleverna friskare och gladare. Men, de ekonomiska resurserna för att satsa mer på idrott och rörelse har inte tillförts. Nya larmrapporter kommer hela tiden om sämre hälsa med bland annat övervikt hos barn och ungdomar. Nu måste vi ta ansvaret och göra någonting även i Stockholm.

Det viktiga är att röra sig under lekfulla former. Tävlingsinslag kan naturligtvis höja temperaturen men vi anser att ekonomiska och personella resurser i första hand bör satsas på mera idrott och rörelse under vardagligare former.

ÄRENDET

Adem Tütüncü (s) har i motion 2000:28, bilaga 2, föreslagit att kommunfullmäktige ska besluta att uppdra åt stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden att i samarbete med idrottsnämnden verka för att genomföra en idrottscup i Stockholms skolor.

Py Börjeson m fl (s) har i motion 2000:33, bilaga 3, bland annat föreslagit att kommunfullmäktige ska uppdra åt stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden att verka för att stadens grund- och gymnasieskolor uppmuntrar elevernas idrottsutövande.

REMISSER

Motion 2000:28 om stockholms elevernas idrottscup

Motionen har remitterats till utbildningsnämnden, idrottsnämnden samt stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Katarina-Sofia och Liljeholmen för yttrande.

Utbildningsnämnden beslutade den 21 september 2000 att lämna ärendet utan eget ställningstagande.

Reservation anfördes av Erik Nilsson m fl (s), bilaga 1.

Reservation anfördes av Margareta Olofsson m fl (v) och Sabina Bossi (mp), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av Sabina Bossi (mp), bilaga 1.

Ersättningsyttrande gjordes av Helve Tsai (sp) till förmån för det fattade beslutet.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande av den 7 augusti 2000 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar uppfattningen att idrotten är ett viktigt instrument för att befrämja integration och utgör en meningsfull fritidssysselsättning för många barn och ungdomar. Barns och ungdomars idrottsintresse bör stimuleras och ges möjligheter att utvecklas. Skolan har här en viktig uppgift, liksom föräldrar och föreningsliv.

Förvaltningen är positiv till förslaget att genomföra en idrottscup i Stockholms-skolorna. Det bör dock påpekas att genomförandet av ett så stort evenemang kan möta praktiska svårigheter för stadsdelarna. Det kan därför vara lämpligt att till och börja med genomföra en idrottscup i mindre skala, förslagsvis mellan ett begränsat antal intresserade skolor i några stadsdelar. Arrangemanget av den avslutande cupen mellan vinnarna i stadsdelarna är också ett stort åtagande och bör samordnas med stöd av Idrottsnämnden, som har erfarenhet på området. En positiv inställning och engagemang från skolorna är dock en förutsättning för att idrottscupen ska kunna genomföras enligt motionärens intentioner.

Idrottsnämnden beslutade den 19 september 2000 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över motionen.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande av den 22 augusti 2000 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärens åsikt att idrotten är ett utmärkt medel för att stärka integration och gemenskap. Att finna former för ett idrottsevenemang som ökar kamratskap är därför något som bör stimuleras. Förvaltningen tror dock inte att på att skapa en ny tävling som bedrivs i samma former som befintliga skolidrottstävlingar, som exempelvis Skol-DM, "Bästa trean" mm där skolor/elever tävlar mot varandra.

Idrottsförvaltningen har vid ett par tillfällen haft överläggningar med Norrmalms, Kista, Spånga-Tensta, Vantör och Farsta stadsdelsförvaltningar samt Stockholm Summer Games där de frågeställningar som redovisas i motionen diskuterats.

Det kan, enligt förvaltningens mening, vara en av flera metoder i arbetet med att stärka integrationen i staden att skapa möten mellan skolor från olika stadsdelar. Idrotten är då ett utmärkt medel för att tillsammans planera en aktivitet. Förvaltningens förslag är att klasser från två olika skolor, exempelvis en skola från Södra Järva och en skola från Östermalm gemensamt bildar ett lag. Mötet mellan ungdomar från olika stadsdelar, socioekonomisk, etnisk eller kulturell bakgrund som tillsammans deltar i ett lag torde ge starkare integrationseffekter än om ungdomar från olika stadsdelar tävlar mot varandra. Metoden har framgångsrikt använts i de fotbollsturneringar som genomfördes i Rålambshovsparken under sommarlovets sista vecka. Metoden har också använts av försvarsmakten och polisen i brottsförebyggande arbete med unga skinheads och invandrare.

En tävlingsform som den som förvaltningen beskriver kan genomföras så att berörda skolklasser träffas i god tid före tävlingen för att tillsammans bestämma tävlingens kringarrangemang. Vissa bestämda teman bör kunna ingå. T ex att ta fram en häftig tävlingsdräkt, att göra banderoller, att hitta på hejramsor, att öva in något för sin hejklack mm. En lämplig ålder för deltagandet är högstadiet och då helst årskurs åtta. I nionde klass hinner man inte och i sjuan är man "ny". Genomförandet av en tävling utformad som förvaltningen föreslår bör i första hand utföras av skolidrottsförbundet. Organisationen Stockholm Summer Games kan också vara en

Organisationen Stockholm Summer Games kan också vara en tänkbar samarbetspartner.

Idrottsförvaltningen är beredd att fortsätta diskutera formerna för tävlingarna med stadsdelsförvaltningarna och idrottsrörelsen. Finansieringen av verksamheten förutsätts ske genom stadsdelsförvaltningarna, vilka svarar för skolans verksamhet och för lokalt bedriven fritidsverksamhet.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade den 19 september 2000 att

1. överlämna och återopa förvaltningens tjänsteutlåtande, som sitt yttrande över remissen från kommunstyrelsen
2. stadsdelsnämnden avslår motionen
3. anför därutöver.

Nämnden delar inte förvaltningens negativa syn på tävlingsinslag i skolidrotten och vill framhålla att Stockholms skolidrottsförbund i decennier arrangerat såväl skolmästerskap som distriktsmästerskap i de flesta idrottsgrenar. Det har alltid varit en synnerligen uppskattad del av skolidrotten bland flertalet elever. Att ”uppfinna hjulet” igen anser nämnden onödigt.

Dessutom bör inte kommunfullmäktige fatta beslut om en Stockholmsskolornas idrottscup. Ett sådant initiativ bör givetvis komma från skolorna.

Reservation anfördes av *Berit Kruse m fl* (s) och *Ann-Christine Isaksson Ketzel m fl* (v), bilaga 1.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 9 september 2000 har i huvudsak följande lydelse.

Motionären belyser vikten av att utgå från de fysiska aktiviteter som barn och ungdomar sysselsätter sig med för att på detta sätt kunna finna former att arbeta med integration. Förvaltningen delar motionärens tankar kring detta.

Idrott är ett viktigt och angeläget ämne inom såväl skolans ram som utanför. Läroplanens mål och inriktning pekar på idrottens betydelse för hälsan, där lekens betydelse är viktig för barns utveckling. Idrottsämnet i skolan tilldelas år 1-6 100 min / vecka. Dessa lektioner kan utgöra små ”plattformar” för de ungas möjlighet att få pröva på olika idrottsgrenar.

Tävlingar/cuper av olika slag är inte den metodik, som rekommenderas för att kunna uppfylla läroplanens intentioner.

I skolorna inom Hässelby – Vällingby stadsdelsförvaltning har idrottslärarna en gemensam fortbildningsdag, där just erfarenhetsutbyte är en viktig punkt. Genom dessa regelbundna utbildningsdagar stimulerar man varandra till att pröva olika metoder för att kunna arbeta med barn och unga på det sätt som skolans läroplan

der för att kunna arbeta med barn och unga på det sätt som skolans läroplan föreskriver.

Förvaltningen delar motionärens syn på vikten av att hitta metoder att kanalisera barns och ungdomars intresse för idrott och på så sätt erbjuda dem en meningsfull fritid. Det är av stor vikt att idrotten fokuseras för det uppväxande släktet, eftersom det ger mycket goda kunskaper om hälsa, kost och motion. Kan idrotten dessutom var ett område, som främjar integration genom att locka till olika aktiviteter är det angeläget. Skolans roll är att inspirera och utveckla de unga genom att fokusera på idrott relaterad till hälsa.

Tävlingar/cuper ordnas idag oftast av idrottsföreningar, vilka skulle kunna vara arrangörer för det slag av idrottscup, som motionären föreslår. Skolornas elever skulle kunna bjudas in av föreningarna till sådana arrangemang.

För att integration ska kunna främjas genom att ta tillvara de ungas intressen för idrott krävs kunskap om olika kulturer, för att på ett respektfullt sätt möta olika frågeställningar. Såväl flickor, som pojkar ska kunna delta i idrottsaktiviteter anpassade efter deras förmåga.

Integrationsarbetet i skolorna pågår intensivt med såväl kunskapsinhämtning som attitydpåverkan i enlighet med läroplanens intentioner.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd beslutade den 31 augusti 2000 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Katarina-Sofia stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 15 augusti 2000 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen tycker att idén är bra och instämmer i tanken att idrotten är en framkomlig väg för att öka samarbetet över gränserna mellan olika kulturer. Idén behöver dock utvecklas vidare och förtydligas på flera punkter och därefter förankras på skolorna. Förvaltningen vill också speciellt framhålla att det är viktigt att man i planeringen av idrottscupen tar hänsyn till både flickors och pojkars intresseområden samt att evenemanget genomförs i samarbete med idrottsrörelsen.

Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade den 24 augusti 2000 att som svar på remissen översända och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande samt därutöver anföra följande.

Fysisk hälsa och motion är viktigt för alla människor och våra vanor som vuxna grundläggs i stor utsträckning under vår uppväxttid. Det finns idag allvarliga signaler om att intresset för motion och därmed den fysiska hälsan är i avtagande bland alltfler ungdomar. Detta är mycket allvarligt och kan i förlängningen leda till större ohälsa bland befolkningen.

Huruvida en idrottscup i, och mellan, skolorna i staden är rätt metod överlåter vi åt idrottsförvaltningen att utreda förutsättningarna för och återkomma i ärendet.

Vi anser att staden i detta sammanhang mycket väl även kan utreda möjligheten att tävla också i om andra meningsfulla fritidsverksamheter såsom exempelvis att genomföra gemensamma arrangemang i kultur och forskning.

Reservation anfördes av *Ing-Marie Gidlöf m fl* (s), *Ann-Marie Strömberg m fl* (v) och *Henry Väljä* (mp), bilaga 1.

Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 24 juli 2000 har i huvudsak följande lydelse.

Liljeholmens stadsdelsförvaltning har tagit del av motionen och instämmer i vikten av att barn och ungdomar erbjuds en meningsfull fritid med bl a möjlighet att få idrotta. Idrottsaktiviteter har en mycket betydande roll i barn- och ungdomars sociala utveckling och är till hjälp i integrationsarbetet. Idrottsevenemang av skilda slag ska därför uppmuntras. Det är oerhört viktigt att i alla sammanhang avseende barns och ungdomars fritidsverksamheter ägna särskilt intresse och uppmärksamhet åt flickors deltagande. Vidare bör finansieringsfrågan lösas.

Motion 2000:33 om behovet av att stimulera barns och ungdomars idrottande i samverkan med skolan

Motionen har remitterats till utbildningsnämnden, idrottsnämnden samt stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Katarina-Sofia och Liljeholmen för yttrande.

Utbildningsnämnden beslutade den 21 december 2000 att godkänna förvaltningens svar på remissen.

Reservation anfördes av *Erik Nilsson m fl* (s), *Margareta Olofsson m fl* (v) och *Sabina Bossi* (mp), bilaga 1.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande av den 30 november 2000 har i huvudsak följande lydelse.

I motionen presenteras en bild av ett stadigt minskande idrottsutövande bland barn och ungdomar. Bristen på motion leder till alltmer överviktiga ungdomar. Parallellt med denna utveckling har ämnet idrott fått ett minskat utrymme på skolschemat. En av

stadens gymnasieinspektörer konstaterade i sin studie över idrott och hälsa att mer än var fjärde skolelev i Stockholm inte idrottar överhuvudtaget.

Det konstateras vidare att kommunen har små möjligheter att påverka innehållet och omfattningen av skolans undervisning i idrott och hälsa men att detta faktum samtidigt understryker hur viktigt det är att skolorna uppmuntrar alla elever att delta i någon form av idrottsutövande.

Ett antal goda exempel på projekt som idag drivs i såväl stadens som andra kommuners, och skolors, regi presenteras. Projekten har olika målsättningar och fokuserar på olika grupper. Ett av projekten har varit i gång under några år. Stockholms stad, Idrottsförvaltningen och Integrationsförvaltningen bidrar gemensamt till att stödja idrottsskolor i Stockholms Idrottsförbunds regi. I dag är tio skolor med i projektet. Uppskattningsvis medverkar 400 barn och 45 ledare från olika idrotter. Alla har varit välkomna men projektet har särskilt riktat in sig på invandrartäta områden. Projektet har varit mycket lyckosamt och en studie av idrottsskolornas arbete kommer att genomföras i samråd med Idrottsförvaltningen.

På Brännkyrka gymnasium drivs sedan 1997 ett projekt för att stödja elever med behov av särskilt stöd i ämnet idrott och hälsa. Initiativtagaren bakom verksamheten är en av skolans idrottslärare som bedriver individualiserad undervisning med elever som av olika anledningar valt att inte delta på idrottslektionerna. Den enskilda eleven får, efter att han/hon blivit "remitterad" till hälsopedagogiskt centrum, skriva på ett kontrakt att träna tre gånger i veckan. Resultaten så här långt är goda. Enkätsvaren från de elever som deltagit i den individualiserade undervisningen är översvallande positiva. Och betygen talar sitt tydliga språk. Från att inte ha haft något betyg alls fick tre fjärdelar av de deltagande eleverna antingen betyget godkänd eller betyget väl godkänd i idrott och hälsa. Skälen till att dessa ungdomar valt denna form av undervisning är många. Det är alltifrån bollrädsla och dålig balans, till för mycket tävling och övervikt. Projektet på Brännkyrka gymnasium är ett utmärkt exempel på en kvalitativt god satsning som skolan kan göra för att fånga upp dem som inte får plats i den dagliga verksamheten. Att sprida projektets resultat och idéer när det väl utvärderats mer är en god idé. Att däremot, som föreslås i motionen, avsätta några timmar per vecka av gymnastiklärarens tid för att bedriva eftermiddagsverksamhet, är knappast realistiskt. Idrottslärarna vittnar samstämmigt om brist på tid redan inom skolans lokaler till alternativa verksamheter är bra men det måste dock påpekas att många skollokaler redan idag används flitigt till idrottslig verksamhet. Det är allt ifrån fritidshemmens basketträning för skolbarn till förvaltningspersonalens innebandy och Friskis&Svettis gympapass som återfinns i skollokalerna under eftermiddag och kvällstid.

Förvaltningen ställer sig positiv till skrivningen i motionen men anser att det finns många sätt att uppmuntra barns och ungdomars rörelseglädje. Varje skola bör, i det egna kvalitetsarbetet, få finna sin egen form för hur detta skall göras och vad det skall innefatta. Såsom t ex Brännkyrka gymnasium gjort.

Idrottsnämnden beslutade den 19 september 2000 som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande samt därutöver anförda.

I motionen av Py Börjesson m.fl. (s) belyses flera aspekter rörande barn och ungdomars behov av fysisk aktivitet och de positiva konsekvenser som denna typ av aktiviteter innebär. Majoriteten anser dock att den självklara koppling som går att göra mellan ökad ohälsa och det minskade antalet idrottstimmar i skolorna väger alltför lätt i motionen. Kommunens inflytande över skolplanen är tyvärr begränsad, förändringar förutsätter åtgärder av sittande regering. Övriga föreslagna och påbörjade åtgärder skulle tillsammans med ett återupprättande av idrott som skolämne, på sikt kunna leda till ett trendbrott. Att påverka sittande regering i önskvärd riktning är något som rimligtvis bör ligga på de socialdemokratiska ledamöterna i idrottsnämnden, snarare än de ledamöter som representerar majoriteten.

Reservation anfördes av *Py Börjeson m fl* (s) och *Stefan Sjöberg* (v), bilaga 1.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande av den 4 september 2000 har i huvudsak följande lydelse.

Idrott i skolan

Förvaltningen instämmer med motionärerna när det gäller farhågorna inför ett minskat regelbundet motionerande i både vuxen- och ungdomsgrupperna och att andelen fysiskt helt inaktiva ökar. Detta förhållande har redovisats i ett flertal utredningar och studier och om denna utveckling inte bryts, kommer det på sikt att skapa en situation med en sämre folkhälsa och livssituation för många människor och säkerligen en ökad belastning på sjukvården.

Studier pekar idag på att fysisk passivitet idag kan betraktas som den största enskilda riskfaktorn, större än exempelvis rökning och övervikt. Förvaltningen anser mot den bakgrunden att det är mycket angeläget att den schemalagda gymnastikundervisningen får ökat utrymme på skolschemat. Idrott och motion måste återfå sin betydelsefulla roll i skolan där alla ungdomar nås. Detta är inte minst viktigt mot bakgrund av att idrottsrörelsen når hälften av ungdomarna i de mest aktiva åldersgrupperna och inte mer än en tredjedel i gymnasieåldern. Det finns också ett stort antal ungdomar, inte minst flickor, som idrottar utanför den organiserade idrotten. Sammantaget är andelen idrottsaktiva barn och ungdomar hög i ett internationellt perspektiv, men betyder ändå att stora ungdomsgrupper är fysiskt inaktiva om inte skolan fångar upp dem.

I ett par skolor i Sverige, exempelvis i Sundsbröskolan i Bunkeflo utanför Malmö, har införts idrott på schemat varje dag, vilket fått bra genomslag på kondition, hälsobefinnande, betyg och social atmosfär. Devisen "En sund själ i en sund kropp" har fått förnyad aktualitet. Idrotten har alltså inte bara gett mer konditionsstarka elever,

förnyad aktualitet. Idrotten har alltså inte bara gett mer konditionsstarka elever, utan också bidragit till att hela skolans arbete utvecklats till det bättre.

Förvaltningen har i ett särskilt ärende till idrottsnämnden redovisat ett antal skolor som profilerat sig som s k idrottsskolor för högstadieelever. Exempelvis har Österholmsskolan i Skärholmen profilerats med fotboll och Högalidsskolan med konståkning.

De idrottsanläggningar som har ställts till förfogande under dagtid, genom minskade tider för allmänheten, är Vårbergs idrottsplats (fotboll) samt Zinkensdamms idrottsplats (konståkning). I huvudsak har dessa profilskolor attraherat ungdomar som redan är aktiva inom idrottsrörelsen.

Idrottspolitiska programmet

Det är naturligtvis positivt om idrottsintresserade ungdomar kan fortsätta att utveckla sin idrott i bra studiemiljö, men det är också angeläget att nå den idag idrottspassiva gruppen.

Idrottsförvaltningens arbete styrs idag av det idrottspolitiska program som idrottsnämnden i enighet antog 1999. Där formuleras på ett tydligt sätt det offensiva arbete som bör bedrivas för att genom idrottssatsningar skapa en positiv fritidsmiljö för i först hand barn och ungdomar, men också för vuxna medborgare i Stockholm. Staden ska på olika sätt främja ett rikt och varierat idrottsliv och ge förutsättningar för ett jämställt och jämlikt idrottande i Stockholm. Här formuleras också behovet av att uppmuntra fysiskt passiva till idrottande. Idrottsnämnden ska också medverka för att vid planeringen av nya bostadsområden skapar förutsättningar för ett idrottande i närmiljön.

Idrotten mitt i byn

Förvaltningen har startat ett utvecklingsarbete kallat "idrotten mitt i byn". Syftet är att stimulera spontanidrott i enlighet med det idrottspolitiska programmet. Förvaltningen har därför tagit initiativ till att ställa idrottsanläggningar till förfogande för pröva-på-verksamhet i direkt anslutning efter skolan. Det är en verksamhet som planeras i samverkan mellan idrottsförvaltningen, berörda stadsdelsförvaltningars och engagerade idrottsföreningar. Ett likartat projekt har genomförts av Stockholms idrottsförbund. Målsättningen är att variera utbudet genom att erbjuda olika teman vecka för vecka. Förvaltningen planerar i samarbete med fritidsledare och föreningar att erbjuda ungdomarna i de närbelägna skolorna till Högdalshallen att pröva på olika idrotter under hösten 2000. Pröva-på-verksamheten planeras att genomföras på sammanlagt tre idrottsanläggningar inom staden inom ramen för projektet med förhoppningsvis visst ekonomiskt stöd från storstadssatsningen. Om försöken faller väl ut finns planer på att starta ytterligare verksamheter i flera stadsdelar.

Sätt Stockholm i rörelse

Idrottsförvaltningen är också starkt engagerad i planeringen av "Sätt Sverige i rörelseåret" 2001. En arbetsgrupp inom förvaltningen har genomfört en planering av verksamhet, marknadsföring och samverkan med andra aktörer som ska få genomslag

nästa år och som utgör en del i allt det arbete som ska bedrivas på statlig och kommunal nivå och i folkrörelsesverige för att motverka utvecklingen av fler fysiskt passiva medborgare. Projektplanen redovisades på förvaltningens upptaktsmöte i augusti för att skapa motivation inför det arbete som kommer att beröra förvaltningens samtliga verksamheter under 2001. I ett särskilt ärende redovisas projektet "sätt Stockholm i rörelse".

Forskning

Idrottsförvaltningen forskningsenhet har sedan mitten av 1980-talet bidragit till att öka kunskapen om fritids- och idrottsvanor i Stockholm och i övriga Sverige. Forskningen har bl.a. lett till kunskap om att idrottsrörelsen ensamt inte klarar att fånga upp alla ungdomar i idrottsaktiviteter och att idrottssverige måste förändras och anpassas till ungdomens förändrade villkor och förändrade krav på idrottsaktiviteternas utformning och innehåll. Satsningen på forskningsenheten var ett offensivt försök att gå från allmänt tyckande inom idrottssektorn till en vetenskaplig bas för kommunens stöd inom idrottsområdet. De forskningsrapporter som producerats inom idrottsförvaltningen har också i högsta grad bidragit till jämställdhetsdiskussionen inom samhällets idrottsatsning. Förvaltningens forskningsenheten har sedan 1995 genomfört studier över ungdomars idrottsvanor inom ramen för fritidsvaneundersökningar i staden, i länet och i andra kommuner i landet. Forskningsenheten avser att även i framtiden genomföra nya studier för att följa utvecklingen. Behovet att säkerställa kvalitetssäkring i stadens idrottsanläggningar och i stadens idrottsutbud kommer också med säkerhet i framtiden att öka behovet av kunskap kring besöksgrupper, idrottsvanor, attityder och värderingar.

Idrottsförvaltningen är framgångsrik av redovisningen aktiv för att medverka till att minska antalet fysiskt passiva barn och ungdomar. Förvaltningen svarar för egna aktiviteter på stadens bad- och friluftsanläggningar och bidrar i samverkan med andra aktörer, främst idrottsrörelsen, till att stimulera ungdomar och även äldre till fysiska aktiviteter i övriga anläggningar.

Anläggningar

Utbudet av idrottsanläggningar är idrottsförvaltningens viktigaste uppgift för att främja ett rikt och varierat idrottsliv. Föreningsbidrag är en annan del som stimulerar till aktivitet inom en idrottsrörelse som dagligen samlar flera tusen idrottsledare i idrottsaktiviteter för barn och ungdom. Den i särklass viktigaste uppgiften som också idrottsrörelsen i Stockholm formulerar genom sitt idrottsprogram "Den goda idrotten" är kommunernas ansvar för anläggningsutbudet.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att de befintliga gymnastiksalarna och de salar som byggs om eller byggs nya görs mer flexibla och därmed kan nyttjas för utövande i fler idrotter och i idrotter som idag inte har utrymme. Det är av största vikt att förvaltningen utifrån sina kunskaper och erfarenheter ges möjlighet att påverka utformning och storlek på salarna vid nybyggnation av gymnastiksalarna.

Det är idag svårt att utöka tillgängligheten i befintliga idrottsanläggningar med hänsyn tagen till alla intressenter i form av skola, föreningsliv och allmänhet. I sammanhanget kan nämnas att förvaltningen i ett särskilt ärende kommer att redovisa anläggningssituationen.

Den enskilt mest betydelsefulla insatsen för att stärka fysisk aktivitet i Stockholm stad är att utöka antalet tillgängliga timmar för idrott. Detta kan ske genom att befintliga anläggningar utnyttjas maximalt och till rätt verksamhet och att prioriterade målgrupper kommer in i anläggningarna, men det kan framförallt ske genom att antalet idrottsanläggningar i form av främst idrottshallar men också idrottsytor i bostadsområdena blir fler.

Förvaltningen prioriterar i planeringen tillbyggnad av tre befintliga idrottshallar med varsin fullstor idrottshall; Enskede, Gubbängen och Ärvinge. Vid samtliga dessa finns tillgänglig markyta för bebyggelse. En tillbyggnad till befintliga hallar möjliggör samutnyttjande av personal och även omklädningsrum och duschar, vilket minimerar nödvändigt tillskott i driftbudgeten.

Förvaltningen har deltagit i diskussioner med SISAB kring byggande av en idrottshall vid Sköndalsskolan, som ersättning för tidigare riven gymnastikbyggnad. Förvaltningen har helt i linje med Farsta stadsdelsnämnds hemställan vid diskussioner med SISAB drivit frågan om uppförande av en fullstor idrottshall, eller som ett sämre alternativ en hall med minst 18x36 m spelmått, där förvaltningen som förstahandshyresgäst varit ett alternativ. SISAB har dock, via upphandlad arkitekt, redovisat ritningar på en gymnastikhall med maximalt spelmått på 16,5x20 m. Bygglov förväntas i september och byggstart till november.

Förvaltningen har skriftligt meddelat SISAB, skolan och stadsdelsförvaltningen att förvaltningen anser att en sal med så små mått är oanvändbar för utövande av de traditionella inomhusidrotterna och att förvaltningen därför inte är intresserad av salen i fråga.

Förvaltningen anser det olyckligt att inte en samsyn fått råda och att behovet av idrottslokaler som kan nyttjas för såväl skolans behov som idrottsrörelsens har beaktats. Det är av yttersta vikt att det vid uppförande av idrottslokaler för skolan även tas hänsyn till idrottsföreningarnas behov. Det är viktigt att staden som huvudman kan stå för den extra kostnad som byggande och drift av en fullstor hall innebär. Uppförande av en hall i den storlek SISAB avser bygga ger enligt förvaltningens mening ett mycket dåligt utnyttjande av stadens satsade medel. SISAB har muntligt till förvaltningen meddelat att man nu kan tänka sig att istället projektera för en hall med 18x36 m spelmått, då även stadsdelsförvaltningen enligt uppgift uttryckt sådana önskemål. En förutsättning är att SISAB kan lösa finansieringsfrågan.

Det är också av stor betydelse att skolornas gymnastiksal, i första hand, under skoltid och i direkt anslutning efter skoldagen fram till kl.16.00, kan nyttjas av ungdomar som inte idag regelbundet bedriver idrottsverksamhet i organiserade former.

Även utomhusanläggningarna behöver rustas och anpassas för att klara skolidrottens och de enskildas behov och möjligheter att bedriva en stimulerande, rolig och förhoppningsvis varaktig motions- och idrottsverksamhet.

Förvaltningen arbetar sammanfattningsvis på alla fronter för att medverka till ett fysiskt aktivt Stockholm som också därigenom enligt förvaltningen blir ett mer integrerat, ett roligare och ett bättre Stockholm för både barn, ungdomar, och vuxna.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade den 24 oktober 2000 att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av *Berit Kruse m fl* (s), bilaga 1.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 10 oktober 2000 har i huvudsak följande lydelse.

Motionärerna belyser vikten av att stimulera unga till att röra på sig eftersom mindre fysisk aktivitet bidrar till försämrad livskvalité på längre sikt. Förvaltningen delar motionärernas tankar i stort och anser att det är viktigt att belysa området idrott - motion - hälsa.

Tiden för ämnet idrott och hälsa i skolan de första skolåren är ungefär 100 minuter/vecka. Rörelsebehovet under de första skolåren är viktigt att möta på ett stimulerande sätt för att därigenom ge en god grund för fortsatt intresse för idrott/motion i de högre åldrarna.

Kunskap om barns utvecklingsstadier krävs för att kunna främja ett individanpassat aktivitetsutbud. Vuxnas engagemang krävs för att stimulera barn och ungdomar till fysisk aktivitet. Engagerade föräldrar och lokalt föreningsliv är ett bra komplement till skolans idrottsundervisning.

Under 2001 kommer kampanjen ”Sätt Sverige i rörelse 2001” som regeringen tagit initiativet till att sätta fokus på hälsofrämjande aktiviteter i vardagslivet. Genom denna kampanj kommer allmänheten att nås av olika slags informationer kring hälsofrämjande. Genom detta forum kan föräldrar och andra vuxna påverka de unga till olika aktiviteter.

Inom stadsdelsförvaltningarna kan seminarier och informationsmöten arrangeras för att skapa intresse hos andra samverkansparter.

Skolan har en viktig roll i arbetet med att nå barn och unga med olika information. Att utveckla hela skolan i riktning mot en hälsofrämjande miljö är en angelägen uppgift som initierats av WHO. De hälsopolitiska målen i folkhälsoarbetet finns i WHO-dokumentet - *Hälsa 21-hälsa för alla på 2000-talet*.

I dokumentet Nationella MÅL och STRATEGIER för NUTRITION 1999-2004 anges de nationella inriktningsmålen för detta arbete. ”Mål 1: Arbetet med att utveckla skolan som en arena för mat – hälsa - miljöfrågor ska stödjas.” Området idrott - hälsa har beröringspunkter med mycket, där kultur, kön, religion, mat, fysiska aktiviteter är exempel på några frågor, som måste beaktas, för att kunna nå fram till de uppsatta målen och främst nå de unga.

Möjlighet att inom skolans ram tillfredsställa behovet inom detta område är begränsad, eftersom ämnet idrott och hälsa tilldelats knapp undervisningstid och idrottslokalerna är små.

Idag finns få lokaler att tillgå i relation till efterfrågan. Idrottslokalerna är väl utnyttjade, vilket gör det angeläget att hitta andra alternativ för aktiviteter, liksom andra samverkanspartner. Specifika aktiviteter för de unga som hellre vill ägna sig åt friluftsliv skulle kunna erbjudas. Flexibla lösningar som tar hänsyn till olika individers och grupperns behov måste eftersträvas.

Förvaltningen ser positivt på motionen och samtycker till att det är värt att uppmärksamma området genom att ytterligare belysa frågan via forskning.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd beslutade den 28 september 2000 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Katarina-Sofia stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 12 september 2000 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är väl medveten om att barn och unga i dagens samhälle rör sig alltför litet och ägnar sig åt många stillasittande aktiviteter på sin fritid.

I det perspektivet vore det önskvärt att man i skolan skulle ges ännu fler lektioner i idrott och hälsa. Timplanerna för grundskolan anger ett *minimiantal* på 500 timmar för ämnet under grundskoletiden. Det finns alltså redan idag möjligheter att utöka timantalet. Det som lägger hinder i vägen är dels att skolorna inte har råd att utöka timtalet. Budgetramarna räcker till den obligatoriska timplanen - ytterst sällan till mer. Dels är det stora problem redan nu att få plats i gymnastiksalen för den obligatoriska, timplanebundna undervisningen i idrott och hälsa. På skolorna i Katarina-Sofia är gymnastiksalen på många håll uppbokad för den ordinarie undervisningen hela eftermiddagen. I den mån det finns några luckor utnyttjas de redan av fritidshem och fritidsklubb för olika former av fysiska aktiviteter.

Idrottsundervisningen i stadsdelsområdet bedrivs på ett sådant sätt att man mestadels ägnar sig åt fysiska aktiviteter och minimalt åt teori. På kvällen är gymnastiksalarna uthyrda och i många fall då till olika idrottsföreningar, som inriktar sig på aktiviteter till ungdomar.

Sammanfattningsvis vill förvaltningen framhålla att skolorna i Katarina-Sofia redan idag, utifrån givna budgetramar, utnyttjar lokaler och personal maximalt, för att främja barns och ungdomars möjlighet till idrott och rörelse, såväl under som efter skoltid.

Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade den 21 september 2000 att som svar på remissen översända och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande samt därutöver anföra följande.

Fysisk hälsa och motion är viktigt för alla människor och våra vanor som vuxna grundläggs i stor utsträckning under vår uppväxttid. Det finns idag allvarliga signaler om att intresset för mycket allvarligt och kan i förlängningen leda till större ohälsa bland befolkningen. Det är illa att den statliga läroplanen i så hög grad nonchalerar denna viktiga samhällsfråga och det är av största vikt att vi försöker vända denna negativa trend.

Barn och ungdomar för en alltmer stillasittande tillvaro. Samtidigt har antalet gymnastiklektioner i skolan minskat och idrottsrörelsen blir alltmer elitiserad, barn och ungdomar slås ut i allt yngre åldrar. Utvecklingen bådär inte gott för framtiden.

Möjligheten till daglig motionsutövning i skolan enligt motionärernas förslag bör provas. Vare sig verksamheten drivs i skolans egen regi eller av någon idrottsförening är det viktigt att alla barn och ungdomar känner sig välkomna, även de som annars inte ägnar sig åt idrott de som varken är snabba eller starka eller viga. Tvärtom skall just de elever som inte annars idrottar speciellt uppmuntras till att delta i den öppna idrottsverksamheten, som inte får vara tävlings- eller prestationsinriktad.

I sammanhanget är det dock viktigt att påpeka att skolornas självständighet skall värnas och att den här typen av åtgärder genomförs på ett sådant sätt att skolorna inte upplever dem som ytterligare pålagor och bördor, utan som något positivt.

Reservation anfördes av *Ing-Marie Gidlöf m fl* (s), bilaga 1.

Reservation anfördes av *Ann-Marie Strömberg m fl* (v) och *Henry Völjä* (mp), bilaga 1.

Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 24 augusti 2000 har i huvudsak följande lydelse.

Liljeholmens stadsdelsförvaltning har tagit del av motionen och instämmer i vikten av att barn och ungdomar uppmuntras till en meningsfull fritid med möjlighet att upptäcka glädjen med motion/idrott. Skolan bör vara öppen för att samarbeta med föreningar och idrottsförbund. De bör upplåta lokaler som passar barn och ungdomars och föreningars önskemål. Skolan har en betydande roll att i olika former främja och förebygga barn och ungdomars hälsa. Förvaltningen samtycker till motionärernas förslag.

RESERVATIONER M M

Motion 2000:28 om stockholmsselevernars idrottscup

Utbildningsnämnden

Reservationen av Erik Nilsson m fl (s) är av följande lydelse.

Som svar på remissen överlämnas förvaltningens tjänsteutlåtande 2000-08-07 till kommunstyrelsen.

Reservationen av Margareta Olofsson m fl (v) och Sabina Bossi (mp) är av följande lydelse.

Att nämnden skulle besluta enligt följande

1. I huvudsak godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över motion av Adem Tütüncü (s) – ”Stockholmsskolornas idrottscup” – nr
2. ~~2000:28~~ för därutöver följande.

För att kunna ta tillvara idrotten i integrationssyfte räcker det inte att anordna en idrottscup där olika skolor och olika stadsdelsnämnder tävlar mot varandra. I värsta fall kan det få motsats effekt när olika stadsdelar eller skolor, som det redan är spännande mellan, ställs mot varandra. För att tillvarata idrotten i integrationssyfte måste idrotten användas för att blanda deltagarna och för att låta ungdomar från områden med helt olika social struktur träffas och samarbeta. En Stockholmscup bör istället anordnas så att elever från t.ex. en skola från Södra Järva och en skola från Östermalm bildar ett lag och möter ett annat, lika blandat, lag.

Särskilda uttalandet av Sabina Bossi (mp) är av följande lydelse.

Det är på ett sätt sorgligt att konstatera hur lätt det är att bejaka idéer som bekostas av "omprioriterad budget" i stadsdelarna.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservationen av Berit Kruse m fl (s) och Ann-Christine Isaksson Ketzel m fl (v) är av följande lydelse.

Stadsdelsnämnden överlämnar och åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande, som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Liljeholmens stadsdelsnämnd

Reservationen av Ing-Marie Gidlöf m fl (s), Ann-Marie Strömberg m fl (v) och Henry Väljä (mp) är av följande lydelse.

Att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande,
att för sin del tillstyrka motionen, samt
att anföra följande:

Idrottsaktiviteter har en positiv inverkan på både hälsa och social utveckling och är också till hjälp i integrationsarbetet. Inom idrotten kan barn och ungdomar med olika social och etnisk bakgrund mötas och språksvårigheter överbryggas. Inom idrotten kan även till Sverige nyanlända barn och ungdomar "visa framfötterna". En Stockholmsskolornas idrottscup enligt motionärens förslag är värd att pröva som en möjlighet för ungdomar att mötas och skapa gemenskap både inom skolan, mellan skolorna och mellan stadsdelarna. Motionen bör bifallas.

Motion 2000:33 om behovet av att stimulera barns och ungdomars idrottande i samverkan med skolan

Utbildningsnämnden

Reservationen av Erik Nilsson m fl (s), Margareta Olofsson m fl (v) och Sabina Bossi (mp) är av följande lydelse.

Att nämnden skulle besluta följande.

1. Som svar på remissen anföra följande.

Barns och ungdomars idrottande är betydelsefullt ur minst tre aspekter:

- ? hälsan
- ? studieresultaten
- ? den sociala träningen

Vi vet från otaliga studier att regelbunden rörelse och motion är en viktigaste faktorerna för barns och ungdomars hälsa. Tyvärr ökar antalet allvarliga hälsoproblem bland barn och ungdomar som är relaterat till ett alltför passivt och stillasittande liv. Dessa problem är också i hög grad klassrelaterad. Barn till högavlönade och välutbildade föräldrar idrottar i mycket högre utsträckning än barn från andra förhållanden. I skolöverläkarens årsrapport uttrycker hon oro över den minskande idrottsundervisningen i skolan och pekar på de allvarliga hälsoproblem som framförallt hotar barn ur socialgrupp 3. För dessa barn måste ett attraktivt och brett utbud av idrottsaktiviteter i skolan – både på och utanför skoltid vara en av de viktigaste hälsopåtaganden. Kommunens tidigare publicerade forskningsresultat som entydigt slår fast att studieresultaten i de teoretiska ämnena förbättras av daglig motion och rörelse för alla elever. Koncentrationen i skolarbetet ökar och studieresultaten förbättras. Även detta talar alltså för att en ökad satsning på idrott bör göras i syfte att eleverna lättare skall kunna nå läroplanens mål.

Slutligen vet vi att lek och idrott har en stor betydelse för barns och ungdomars sociala träning. Barnen lär sig samarbeta, man lär sig att följa gemensamma regler och man lär sig att hantera konflikter. Vi vet att aktivitet idrottsföreningar samvarierar med en högre grad av samhällsaktivitet också på andra arenor.

Mot bakgrund av detta anser vi utbildningsförvaltningens förslag till yttrande över motionen vara alldeles för passivt. Det behövs ett tydligt ansvar för att ge alla barn och ungdomar tillfälle till rörelse och motion i skolan, både inom och utom den obligatoriska skoltiden. Motionen innehåller flera förslag som bör spridas till skolorna. Likaså bör det finnas ett centralt ansvar för att följa upp och utveckla skolidrotten. På samma sätt som det finns centrumbildningar för de teoretiska ämnena bör det finnas ett centrum för skolidrott som erbjuder fortbildning av personal och som driver utvecklingsprojekt.

Kommunfullmäktige bör därför bifalla motionen och precisera ett utvecklingsuppdrag till utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna

Idrottsnämnden

Reservationen av Py Börjeson m fl (s) och Stefan Sjöberg (v) är av följande lydelse.

Som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Särskilda uttalandet av Berit Kruse m fl (s) är av följande lydelse.

I förvaltningens svar håller man i stort med motionärernas intentioner om att man redan i unga år lägger grunden för ett livslångt välbefinnande om man idrottar.

I nästa andetag informerar man om att det inte finns tillräckligt med lokaler i området där man kan utöva idrott. Under förra mandatperioden lades fram ett förslag på att bygga en idrottshall för föreningslivet i området som den nuvarande borgerliga majoriteten valde att inte bygga.

Effekten av detta är att idrottsföreningarna i området har stora problem att klara sin nuvarande verksamhet på lokalplanet. Dessutom är bristen på lokaler stor. Enligt nuvarande majoritet skall vuxna betala för att utöva någon form av aktivitet

Vi vill därför att man i förvaltningens svar skriver in:

Att man måste tillgodose behovet av att det i närheten av varje skola finns idrottslokaler som fyller både ungas och vuxnas behov av att utöva idrott eller motion.

Liljeholmens stadsdelsnämnd

Reservationen av Ing-Marie Gidlöf m fl (s) är av följande lydelse.

Reservation mot första och sista stycket i anförandetexten.

Reservationen av Ann-Marie Strömberg m fl (v) och Henry Väljä (mp) är av följande lydelse.

Reservation mot sista stycket i anförandetexten.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2000:28

2000:28

Motion av Adem Tutuncu (s) om genomförande av en stockholmsskolornas idrottscup

Integrationsarbetet och diskussionerna kring integration handlar väldigt mycket om språkets betydelse, om att informera om andra kulturer och om att skapa plattformar där människor från olika kulturer kan träffas. Att utveckla helt nya metoder och en ny pedagogik för detta ändamål har krävt stora ekonomiska resurser och mycket tid. Vi måste därför även tänka i andra banor och använda de medel som våra barn och ungdomar dagligen använder för att knyta nya kontakter.

Idrott är en fritidssyssla som utövas väldigt flitigt av barn och ungdomar i Stockholm. Det kan vi ta tillvara i integrationssyfte. Vi måste hitta metoder för att kanalisera barns och ungdomars intresse för idrott och på detta vis erbjuda dem en mer meningsfull fritid. Att fånga barns och ungdomars intresse för idrott och erbjuda dem möjligheter att utvecklas är något som stadsdelarna måste satsa medvetet på. Stadsdelarna bör prioritera idrotten som ett medel att befärma integration och att skapa ett samhälle utan våld.

För att på ett aktivt sätt stödja idrotten bör stadsdelarna genomföra en stadsdelscup för sina skolor. Barn och ungdomar representerar sin skola och tävlar mot andra skolor i stadsdelen. Vinnarna tilldelas stadsdelens medalj eller cup. Som en fortsättning på det arrangerar Stockholms stad en Stockholmsskolornas idrottscup där vinnarna från olika stadsdelar möter varandra. För att höja statusen på evenemanget bör man genomföra spelen på en större idrottsarena, t ex i Globen eller liknande. Vinnarna tilldelas en medalj eller cup. Ett sådant evenemang skulle skapa mer kamratskap i skolorna, en tillhörighet till skolan och till stadsdelen och en känsla av att vi alla är stockholmsbor.

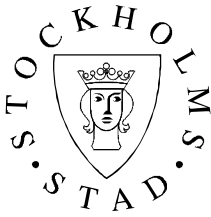

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med denna motion

att uppdra åt stadsdelsnämnderna (och utbildningsnämnden?) att i samarbete med idrottsnämnden verka för att Stockholmsskolornas idrottscup genomförs enligt ovanstående förslag.

Stockholm den 10 april 2000

Adem Tutuncu

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2000:33

2000:33   Motion av Py Börjeson m.fl. (s) om behovet av att stimulera barns och ungdomars idrottande i samverkan med skolan

Nu presenteras den ena larmrapporten efter den andra om överviktiga ungdomar och en alltför stillasittande fritid bland landets barn och unga. Kroppsvikten ökar generellt sett. Många män är överviktiga redan vid trettio års ålder. Vissa grupper i samhället motionerar inte alls.

Idrottandet – eller frånvaron av motions- och idrottsutövande – har också ett tydligt klassperspektiv. Både idrottsutredningen och folkhälsokommittén pekar på att personer i lägre socialgrupper idrottar mindre än personer i högre socialgrupper. Detta gäller såväl ungdomar som vuxna.

Samtidigt ges idrotten allt mindre utrymme på skolschemat. På 1920-talet hade svenska gymnasister sex gymnastiklektioner i veckan, på 1950-talet fyra timmar. Idag anger skolförordningen att grundskoleelever ska få 106 minuters (2½ lektionstimmar) undervisning i idrott och hälsa per vecka. I många skolor används minst hälften av denna tid till teoretisk undervisning om kost, tobaksrökning mm. På gymnasiet ska ännu mindre tid, ca 1½ lektion i veckan, räcka till både praktiskt idrottande och teoretisk hälsoundervisning. När det gäller ungdomars idrottande på fritiden visade en rapport från en av stadens gymnasieinspektörer förra hösten att mer än var fjärde gymnasieelev inte motionerar alls.

Ett tilltagande folkhälsoproblem och ett minskat utrymme för idrottsutövande i skolan är definitivt ingen bra kombination. Kommunen har begränsade möjligheter att påverka omfattningen av och innehållet i skolans undervisning i idrott och hälsa, men det är ändå mycket angeläget att man understryker hur viktigt det är att skolorna uppmuntrar alla elever att delta i någon form av idrottsutövande. Vi måste finna många olika vägar att stimulera barns och ungdomars inneboende rörelseglädje och på detta sätt väcka och

domars inneboende rörelseglädje och på detta sätt väcka och upprätthålla deras intresse för ett regelbundet idrottande även senare i livet.

Både i Stockholm och på andra håll i landet finns intressanta initiativ att dra lärdom av. Vid Brännkyrka gymnasium finns ett hälsopedagogiskt centrum som erbjuder stöd åt de elever som av olika anledningar inte deltar i den vanliga idrottsundervisningen. Centrat gör hälsopro-filer och lägger upp individuella program som resulterar i att eleverna orkar mer och får lättare att koncentrera sig. Resultatet är således positivt för skolarbetet som helhet. Liknande erfarenheter har gjorts i Sundsbro skolan i Bunkeflo utanför Malmö. Här deltar alla sju- och åttaåringar sedan förra hösten i lektioner i aktiv idrott och hälsa varje dag istället för bara ett par halvtimmar i veckan. Skoldagen blir något längre, men eleverna är inte tröttare utan tvärtom piggare och mer koncentrerade än tidigare.

Elevernas rörelseglädje kan väckas till liv och stimuleras på många olika sätt. Grundläggande är dock tillgången på lokaler och vuxna ledare. Vi föreslår därför att stadens skolor uppmuntras att upplåta sina gymnastiksalar för olika former av rörelselek och pröva-på-verksamheter varje eftermiddag. Om det är praktiskt genomförbart skulle skolan kunna avsätta några timmar per vecka av gymnastiklärarens tid för denna verksamhet. På vissa skolor finns också fritidspedagoger och fritidsledare som skulle kunna involveras. Det är också naturligt att tänka sig ett nära samarbete med Stockholms skolidrottsförbund, som på flera skolor har aktiva lokalföreningar, och andra intresserade idrottsförbund, liksom med engagerade föräldrar och lokalt föreningsliv.

För att skapa ett intresse hos potentiella samverkanspartners kan det vara intressant att genomföra ett antal lokala seminarier och informationsmöten. I de föreslagna verksamheterna är det sedan viktigt att man betonar leken, inte tävlandet. Lika viktigt är det att de aktiviteter och rörelseformer som erbjuds utgår från elevernas skiftande intressen och behov, och att man då bland annat har i åtanke att eleverna kan vara såväl sekulariserade muslimer som troende kristna.

Ett projekt med likartad inriktning som den ovan beskrivna genomförs idag av Stockholms idrottsförbund. Åtta skolor deltar i projektet, som går ut på att skolornas gymnastiksalar upplåts till idrottsskoleverksamhet kl 15-17 varje dag. Tanken är att i första hand elever som inte ägnar sig åt någon idrott ska få pröva på olika aktiviteter. Detta projekt bör kunna vidgas och vidareutvecklas.

I ett längre perspektiv är det också viktigt att skolornas gymnastiksalar är utformade så att de kan utnyttjas flexibelt och av flera grupper samtidigt, eftersom det då blir lättare att anpassa verksamheten efter barns och ungdomars skiftande intressen och behov. I vår motion om idrottsinvesteringar föreslår vi därför att SISAB får pengar för att kunna bygga om gymnastiksalar

därför att SISAB får pengar för att kunna bygga om gymnastiksalar för att möjliggöra ett bättre utnyttjande.

Vi är helt övertygade om att en satsning i enlighet med ovanstående skulle få mycket stor betydelse, både för enskilda barns och ungdomars välbefinnande och i ett mer långsiktigt folkhälso- och samhällsekonomiskt perspektiv.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi att

1. kommunfullmäktige uppdrar åt stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden att verka för att stadens grund- och gymnasieskolor uppmuntrar elevernas idrottsutövande i enlighet med de förslag som presenteras i denna motion
2. kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att undersöka hur staden från centralt håll kan verka i motionens anda
3. kommunfullmäktige uppdrar åt idrottsnämnden och dess forskningsenhet att följa upp den verksamhet som initieras i enlighet med förslagen i denna motion.

Stockholm den 8 maj 2000

Py Börjeson

Lars Rådih

Maria Hassan